

גמ"ר 6675/05/13 - מדינת ישראל נגד מ ת א

בית משפט השלום לתעבורה בעכו

גמ"ר 6675-05-13 מדינת ישראל נ' ת א

בפני השופט אבישי קאופמן
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מ ת א

הנאשמים

גזר דין

בתיק זה הורשע הנאשם, על פי הודאתו, בגרימת מותה של המנוחה גב' ויולה דמרי זכרה לברכה, וזאת עקב נהיגה ברכב בקלות ראש, ועקיפה בדרך לא פנויה.

על פי עובדות כתב האישום, בהן הודה הנאשם בדיון מיום 2.12.13, נהג הנאשם את רכבו ביום 10.7.12 בכביש 79 מכיוון מערב לכיוון מזרח. באותה עת נהג מר יאיר נתן את רכבו בכיוון הנגדי. הנאשם סטה עם רכבו לנתיב הנגדי לשם עקיפה והתנגש בעוצמה ברכבו של מר נתן. כתוצאה מההתנגשות נחבלו שני הנהגים באופן ממשי, סבלו משברים ואושפזו בבית החולים למשך מספר ימים. **לצידו של מר נתן ישבה ברכבו גב' דמרי ז"ל, אשר כתוצאה מהתאונה נגרמו לה שברים ופגיעות בצווארה, בחזה ובבטנה, שהביאו למותה באופן מיידי.**

כתב האישום נוקט לשון "כלי הרכב שנסעו לפניו" בהתייחס לתיאור העקיפה שביצע הנאשם. כלומר כתב האישום מייחס לנאשם עקיפה של יותר מרכב אחד, וכאמור הנאשם הודה בעובדות שבכתב האישום. עם זאת, במסגרת הטיעון לעונש טענה הסנגורית כי הנאשם ביקש לבצע עקיפה של רכב אחד בלבד, אשר הגביר את מהירות נסיעתו, תוך כדי העקיפה.

עיון בחומר החקירה מגלה כי גרסה זו נמסרה בידי הנאשם כבר **ביום התאונה** בשיחה עם שוטר בבית החולים, ואשר תוכנה נרשם במזכר, וכן בהודעה שנגבתה ממנו ביום 3.8.12. לטענת הנאשם בהודעתו, הוא יצא לעקיפת המשאית, כשהוא רואה רכב "רחוק-רחוק". במהלך העקיפה הבין כי לא יצליח לבצעה בשלום, לכן סטה שמאלה, אולם כך עשה גם מר נתן (ימינה מכיוון נסיעתו), ושני כלי הרכב התנגשו.

מר נתן לעומתו סיפר בהודעתו למשטרה כי כאשר היה במרחק של כ - 150 עד 200 מ' ממנו, יצא רכב הנאשם מהשירה שבאה ממול, אשר כללה משאיות "ואני מעריך שהוא ניסה לעקוף אותם".

מעבר לדבריו אלה של מר נתן אין ראייה אחרת התומכת בעמדת המאשימה כי הנאשם ביצע עקיפה של יותר מרכב אחד. נהג המשאית שהיה במקום לא אותר ככל הנראה, ובכל מקרה לא נחקר.

בנה של המנוחה הביא דבריו לפניי במסגרת הטיעון לעונש והפנה לאמירות ב"טוקבקים" מאתרי אינטרנט בדבר נסיבות התאונה. מובן שדברים אלה אינם בעלי משקל כלשהו, כאשר לא רק שאומריהם לא נחקרו, אלא שאף זהותם לא ידועה ולא ניתן לוודא כי אכן היו עדים לתאונה.

מכאן כי באשר לנסיבות התאונה, קיימת מצד אחד הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום ומצד שני גרסה שונה כפי שנמסרה על ידו בחקירה. חומר החקירה תומך באמור בכתב האישום באופן חלקי בלבד, וספק רב אם ניתן היה לבסס עובדה זו לו היה התיק נשמע במלואו.

מלאכת הענישה אינה קלה בכל מקרה, ודומה כי במיוחד קשה היא במקרים של תאונות שנגרמו ברשלנות וגרמו למותם של חפים מפשע. בדרך כלל, וכך הדבר גם במקרה דנן, מדובר בנאשם שהינו אדם נורמטיבי, אשר בוודאי לא התכוון להביא לתוצאה לה גרם. לעתים קרובות אף מקבל הנאשם את תוצאות התאונה בצורה קשה וכבר התנהלו לפניי תיקים בהם סבל הנאשם מדיכאון לאחר האירוע ואף ניסה לשים קץ לחייו שלו.

עם זאת, גם אם אירוע התאונה משפיע בלא ספק על הנאשם, אין להשוות את הנזק שנגרם לו לעומת סבלם של בני משפחת קורבן התאונה, אשר עולמם חרב עליהם באחת. בניה של המנוחה תיארו, על קצה המזלג, את סבלם לפניי. הם סיפרו בדיון על אימם, ולא צריכים היו להרחיב בעניין הסבל שממשיך ומלווה אותם למרות הזמן שחלף, ויוסיף וילווה אותם לנצח. מובן כי כל ענישה שהיא לא תקל על סבלם ולא תחזיר את חייהם למסלולם. למרות שכבר הבעתי בעבר את ספקותיי באשר ליעילותה של ענישה מחמירה למניעת תאונות קשות וקטלניות, מובן שהנהג שגרם לתאונה כזו חייב לשאת בעונש ראוי. ענישתו של אדם זה היא אינטרס של כלל החברה, זכותה של המנוחה וזכותם של בני משפחתה לקבל קורט נחמה בידיעה כי האשם והאחראי לתאונה קיבל עונש הולם ומשמעותי.

בעניין זה קבע בית המשפט העליון את ההלכה המחיה לפיה:

"קיימים שלושה כללים מנחים בסוגיית הענישה הראויה בעבירה של גרימת תאונת דרכים קטלנית ברשלנות. האחד, ראוי לגזור על נאשם עונש מאסר בפועל ופסילה מלנהוג לתקופה הולמת, הן בשל עקרון קדושת החיים והן משיקולי הרתעה. השני, בדרך-כלל הנסיבות האישיות של הנאשם בעבירה זו אינן בעלות משקל כבעבירות אחרות המלוות בכוונה פלילית, הן בשל אופייה המיוחד של העבירה הנדונה והן בשל ביצועה השכיח גם ע"י אנשים נורמטיביים. השלישי, אמת המידה הקובעת בעבירה זו היא דרגת הרשלנות.

ע"פ 6755/09 ארז אלמוג נ' מדינת ישראל.

כלומר, העונש הראוי הינו בדרך כלל של מאסר בפועל, והשיקול המרכזי בקביעת העונש הוא רמת הרשלנות. נסיבותיו

האישיות של הנאשם הינן בעלות משמעות משנית.

במקרה דנן, בוודאי שאין לומר כי רמת הרשלנות הינה נמוכה. אין המדובר בחוסר תשומת לב רגעי, אלא בהחלטה לצאת לעקיפה כאשר לא ניתן היה לבצעה בבטחה. הנסיבות המלאות של המקרה לא התבררו. מר נתן סיפר כאמור כי רכבו של הנאשם יצא לעקיפה כשהוא במרחק לא גדול ממנו, כאשר הנאשם מדבר על רכב שראה "רחוק-רחוק". הנאשם טען לעקיפת משאית אחת בלבד, אך כאמור לעיל, הודה בעובדות כתב האישום לפיהן יוחסה לו עקיפה של יותר מרכב אחד.

מנגד, גם אין לומר כי מדובר בדרגה הגבוהה ביותר של הרשלנות, או בנהיגה פרועה, אלא שמדובר בטעות בשיקול דעתו של הנאשם, אשר גרמה לתוצאה הקשה.

הסניגורית הרחיבה בעניין נסיבותיו האישיות של הנאשם, מצבו הבריאותי, הנפשי והכלכלי. המדובר באדם מבוגר, כבן 73, הסובל ממחלות שונות. בתחום האורתופדי - סובל מצליעה ונעזר במקל הליכה; הנפשי - מאובחן כסובל מדיכאון מזה שנים ומוכר כנכה צה"ל, וכן מבעיות בכליות ומלחץ דם גבוה. לאחר הדיון הגישה הסניגורית, בהסכמת המאשימה, סיכום רפואי בדבר מצבו הרפואי והנפשי של הנאשם. מהמסמך שערכה הפסיכיאטרית ד"ר אייזקס תואר הנאשם כמי שסובל מאפיזודה דיכאונית, מתח וחרדה, אשר עיקרם נובע מחשש מתוצאות ההליך המשפטי.

הסניגורית הוסיפה ופירטה את מצבו המשפחתי של הנאשם ומחלתו של בנו אשר נתמך על ידו, וטענה כי במקרה דנן ניתן להסיר את הסיכון שבהמשך נהיגתו, גם שלא על דרך הטלת מאסר בפועל.

הנאשם הופנה לשירות המבחן אשר פירט את נסיבותיו האישיות של הנאשם ואישר את הדברים שהציגה הסניגורית. שירות המבחן מצא כי הנאשם נוטה למזער את חלקו באחריות לאירוע, סבור כי לנהג הרכב המעורב אשמה משותפת, וכי הוא מתקשה להתחבר רגשית לתוצאות התאונה. שירות המבחן לא מצא לנכון לתת המלצה טיפולית או חלופה עונשית בעניינו.

מתחם הענישה בנסיבותיו של התיק דנן:

בתיקון מס' 113 לחוק העונשין, התשע"ב - 2012 נקבע כי ככלל, העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו (סעיף 40ב לחוק העונשין התשל"ז 1977, להלן: "החוק"). עקרון זה פורש בפסיקת בית המשפט העליון כעקרון הגמול (ע"פ 8641/12 מוחמד סעד נ' מדינת ישראל (5.8.13)).

החוק קובע עונש מינימלי של שישה חודשי מאסר, כאשר העונש המקסימלי הינו מאסר בן שלוש שנים, וזאת לצד פסילת רישיון מינימלית למשך שלוש שנים. כאמור לעיל הלכת אלמוג קובעת כי העונש הראוי בעבירות מעין אלה יהיה של מאסר בפועל.

בע"פ (ב"ש) 4208/07 **מדינת ישראל נ' נאפוז אבו שריקי** אישר בית המשפט המחוזי עונש מקל לנהגת שגרמה לתאונה קשה תוך שהוא מצוין כי

"יש להבחין בין התנהגות נהג, הננקטת מתוך בחירה מודעת, כגון נהיגה במהירות גבוהה, אי ציות לתמרור או לרמזור, עקיפה בפס לבן, נהיגה ברכב לא תקין וכיוצא באלה דוגמאות בהן נתונה בידי הנהג האפשרות שלא לפעול בדרך שגרמה לתאונה, לבין נהיגה מסויימת שאינה נעשית מתוך בחירת הנהג, כגון תגובה לא מקצועית להחלקת הרכב, עליה לא מקצועית משולי הדרך לכביש, כניסה לעקומה בזווית לא מתאימה, תגובה מבוהלת לאירוע מפתיע וכיוצא באלה דוגמאות בהן נגרמות תאונות על רקע חוסר מיומנות של הנהג או חוסר תשומת לב שלו לשבריר שניה".

המקרה שלפניי הינו **מהסוג הראשון**, בו התאונה נגרמה בעטייה של החלטת הנאשם לנהוג כפי שנהג, לפיכך מדובר במקרה המצדיק ענישה משמעותית. כל מקרה שונה מהאחר, ולא תמיד ניתן לקבוע מדרג בין רמות הרשלנות בתיקים השונים. עם זאת, בתיקים בהם נגרמה התאונה עקב עקיפה שלא בבטחה, ואשר לכאורה נראים חמורים יותר, כגון ע"פ 1826/14 **רווית דוד נ' מדינת ישראל** וע"פ 6358/10 **מחמוד כבהה נ' מדינת ישראל**, הוטלו על הנאשמים עונשים של 15 ו- 20 חודשי מאסר.

במקרים אחרים של רשלנות דומה למידת הרשלנות בתיק דנן, היו העונשים בדרך כלל קלים יותר. כך אישר לאחרונה בית המשפט העליון עונשי מאסר לתקופה של שישה עד שמונה חודשים בגין תאונות קטלניות שנגרמו עקב אי מתן זכות קדימה, נסיעה לאחור במהירות גבוהה ופגיעה בהולך רגל שחצה את הכביש שלא במעבר חצייה (רע"פ 2996/13 **טטיאנה ניאזוב נ' מדינת ישראל** וערעורים מאוחדים).

לפיכך, אני קובע כי מתחם הענישה בתיק זה הינו של מאסר לתקופה **שבין שישה לשניים עשר חודשים, וזאת לצד פסילת רישיון בת מספר שנים.**

חריגה ממתחם ענישה:

על פי סעיף 40ד(א) לחוק העונשין ניתן לסטות ממתחם הענישה אם "מצא (בית המשפט) כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם".

במקרה דנן אין המדובר במי שמצוי בהליך של שיקום, וגם אם אני מקבל את עמדת הסנגורית כי הסיכון כי הנאשם יחזור על המעשה הינו אפסי, אין בכך כדי להצדיק הקלה משמעותית.

שירות המבחן, האמון על בחינת ההיבט השיקומי, לא מצא מקום להמלצה מסוג זה במקרה דנן.

למעשה, עיקר טיעוני ההגנה להקלה בעונש מתבססים על מצבו הרפואי והנפשי של הנאשם. בית המשפט התייחס לאחרונה לעניין זה בע"פ 6395/12 **עודד עזריאל נ' מדינת ישראל** שם הוטל עונש מאסר על מי שסובל מבעיות רפואיות מסכנות חיים של ממש, ומצא כי הוא יכול לקבל טיפול רפואי הולם במסגרת מתקני הרפואה של שב"ס, כך

שגם אם הדבר מצדיק הקלה מסוימת בעונש, הוא אינו מצדיק אי הטלת מאסר כלל.

בהקשר של תאונות דרכים קטלניות אישר בית המשפט המחוזי עונש מאסר לתקופה של 8 חודשים בעפ"ת 29818-05-13 **מיכאל אדר נ' מדינת ישראל** על אף מצבו הרפואי של הנאשם ובעפ"ת 27415-12-12 **קורין גולי נ' מדינת ישראל** הוקל רק במעט עונשה של הנאשמת ונגזרו עליה 7 חודשי מאסר, וזאת על אף מצבה הרפואי הקשה ונכות גבוהה בשיעור של 76%.

לפיכך, אני קובע כי במקרה דנן אין מקום לסטייה ממתחם הענישה.

השיקולים לקביעת עונשו של הנאשם שלפניי:

השיקולים לחומרא ולקולא פורטו לעיל. אזכיר מחד גיסא את תוצאותיה הקשות של התאונה ואת מידת הרשלנות, ומאידך גיסא את מצבו הרפואי והמשפחתי של הנאשם, גילו המתקדם והודאתו המיידית באחריות.

עוד אציין כי מדובר במי שמחזיק ברישיון נהיגה מזה 40 שנה, לחובתו 9 הרשעות בעבירות קנס בלבד, האחרונה משנת 2001.

לאור כל האמור לעיל מצאתי לנכון להטיל על הנאשם עונש מאסר בגבול התחתון של המתחם, וזאת לצד פסילת רישונו לתקופה משמעותית, כאשר לנוכח גילו המקדם ומצבו הרפואי, ספק אם יוכל לחדש את רישונו בעתיד.

עם זאת, לא מצאתי מקום לאפשר ריצוי העונש בעבודות שירות, וזאת הן לאור הפסיקה והן לאור רמת הרשלנות שכאמור לעיל אינה נמוכה, כך שלדעתי עונש מאסר של ממש הינו מחויב בתיק מעין זה.

בנסיבות, לנוכח מצבו הכלכלי והמשפחתי של הנאשם, החלטתי שלא להטיל עליו קנס או חובת פיצוי.

אני דן אפוא את הנאשם לשישה חודשי מאסר.

הנאשם יתייצב למאסרו בבית המעצר קישון ביום 23.11 עד השעה 9:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על הנדון לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים: 9787377 - 08, 9787336 - 08.

אני דן את הנאשם ל - **6 חודשים מאסר על תנאי** למשך 3 שנים מיום שחרורו, לבל יעבור בתקופה הנ"ל עבירה של נהיגה בזמן פסילה.

אני פוסל את הנאשם **מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 7 שנים**. הפסילה תחושב מיום הפקדת הרישיון בהתאם להחלטה בדבר פסילה עד תום ההליכים שניתנה ביום 27.6.13.

לשם הבטחת התייצבותו לריצוי עונשו יחתום הנאשם על **ערבות ע"ס 10,000 ₪** וכן יפקיד **ערבות צד ג'** על סכום דומה עד יום 7.10.14. כמו כן ניתן כנגד הנאשם צו עיכוב יציאה מהארץ. אם לא ימלא הנאשם את התנאים שלעיל, ייעצר ויתחיל בריצוי עונשו באופן מיידי.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי בחיפה.

ניתן היום, 02 אוקטובר 2014, במעמד הנאשם, בא-כוחו עו"ד מיכלין וב"כ המאשימה אבי אור-זך.